

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р Митко Димитров Митков, дм

Доцент към Катедра по Ендокринология на МУ – Пловдив,

Началник Клиника по Ендокринология в УМБАЛ“Пълмед“

Член на Научно жури със заповед № **P-141/11.01.2024** г. на Ректора на МУ-Пловдив

относно: дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“, професионално направление 7.1. Медицина, докторска програма: „Клинична лаборатория“

Тема: „Проучване на тиреоидната функция при здрави бременни жени от Пловдивска област и изработване на популационно-специфични референтни граници на тиреостимулиращ хормон за всеки триместър от бременността“

Автор: Д-р Боян Николаев Делев

Форма на докторантурата: Докторант на самостоятелна подготовка

Катедра: Клинична лаборатория на МФ при МУ- Пловдив

Научни ръководители: Проф. д-р Таня Денева, дм и доц. д-р Боян Нончев, дм

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Представеният комплект материали на хартиен /електронен носител е в съответствие с условията и по реда на ЗРАСРБ, на ППЗРАСРБ и ПАР в МУ–Пловдив и включва:

- Заявление до Ректора на МУ-Пловдив за разкриване на процедурата за защита на дисертационен труд
- автобиография в европейски формат с подпис на докторанта
- нотариално заверено копие от диплома за висше образование
- заповеди за зачисляване; за отчисляване с право на защита
- заповед за провеждане на изпит от индивидуалния план и съответен протокол за издържан изпит или докторантски минимум по специалността
- протокол от катедрен съвет за предварително обсъждане на дисертационния труд и взетите решения за разкриване на процедура и за състав на научно жури
- дисертационен труд
- автореферат
- списък на научните публикации по темата на дисертацията
- копия на научните публикации
- списък на участията в научни форуми
- списък на участията в проекти
- авторска справка за съответствие с минималните национални изисквания
- други документи, свързани с хода на процедурата

Прегледът на документите показва, че процедурата по отчисляване и процедурата по обявяване на защита са спазени. Документите са подготвени съгласно изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото приложение, както и Правилника за условията и реда за придобиване на научна степен в Медицински Университет - Пловдив

2. Кратки биографични данни за докторанта

Д-р Боян Николаев Делев завършва медицина през 1992 г. в МУ гр. Пловдив. През 2003 г. е зачислен за специализация по клинична лаборатория в МУ- Пловдив, а от 2004г. работи като лекар в Централна Клинична лаборатория на УМБАЛ „Св. Георги” ЕАД гр. Пловдив. През 2007 г. успешно придобива специалност по клинична лаборатория. Д-р Делев от 2016 г. след успешен конкурс заема длъжността асистент в Катедрата по клинична лаборатория на МУ-Пловдив. От 2021 г. е докторант на самостоятелна подготовка към Катедрата по клинична лаборатория на МУ-Пловдив. Д-р Делев е член на Българското дружество по клинична лаборатория.

3. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Темата е актуална за медицинската наука и клиничната практика тъй като представя ценни данни за физиологичните промени в щитовидната жлеза при популацията от бременни жени в Пловдивска област. По време на бременност тиреоидната функция търпи значителни промени в условията на повишени изисквания за синтез на хормони и необичайни (но физиологични) стимулиращи въздействия от страна на hCG. Тези процеси са динамични и често са свързани с изразени колебания в стойностите на тиреоидните хормони и TSH, което повишава риска от неправилна интерпретация на лабораторните резултати и нередко хипердиагностика на тиреоидна дисфункция. От друга страна тиреоидната дисфункция е свързана със значителни рискове за бременността и плода и коректната оценка на състоянията на хипо- или хипертиреозизъм е от първостепенна важност за недопускане на усложнения на бременността. Към настоящия момент измерването на серумния TSH остава основният фактор за оценка състоянието на щитовидната жлеза на майката и се използва при вземането на решения и определяне целите на лечението. Ето защо изграждането и прилагането на геопопулационни референтни интервали би предоставило оптимален подход за оценка на гестационната тиреоидна функция.

Изхождайки от горе написаното считам, че темата на д-р Боян Делев е изключително приложима в клинично-лабораторната практика. Докторанта акцентира върху популационно определените референтни за TSH и fT4 при бременни жени от Пловдивска област получени

от анализ на здрави, тиреопероксидазни антитела (anti-TPO) и тиреоглобулинови антитела (anti-Tg), липсващи до този момент както и приложимост в клиничната лаборатория съвременната медицинска практика, което определя научно-приложния и оригинален принос на разработения дисертационен труд. В представения дисертационен труд д-р Делев посочва и предимствата при използването на популационно определените референтни в сравнение с фиксираните стойности и общо прилаганите референтни интервали.

4. Познаване на проблема

Докторантът показва задълбочени познания в областта на клиничното-лабораторната оценка на гестационната тиреоидна функция и приложение на най-често използваните серумните биомаркери. Представя задълбочен анализ на резултати от редица проучвания за физиологични процеси обуславящи динамика на TSH и щитовидните хормони по време на бременността, възможността от поява на специфичните усложнения и тяхната превенция, както и риска от хипердиагностиката. Демонстрира се и необходимостта лабораторната оценка на гестационната тиреоидна функция да се извършва на базата на популационно обусловени триместър специфични референтни интервали. Цитирани са 263 литературни източника, от които 5 на кирилица и 258 на латиница. Обзорът е разделен на важни теоретични и методични насоки по тематиката: физиологични особености на тиреоидната функция по време на бременност, тиреоидна дисфункция и рискове за бременността и плода, разпространението и влиянието на щитовидните автоантитела при бременни жени, оценка на тиреоидната функция по време на бременност, клинично-лабораторна оценка на тиреоидната функция.

Особено важно е представянето на препоръчаните от авторитетни тиреоидни организации възможности за оценка на гестационната тиреоидна функция както и акцентирането на оптималния подход. Докторантът успява правилно да използва професионалната терминология, която анализира и систематизира по много-добър начин. Самото насочване към тази актуална тема показва познаване на проблема и предизвикателствата при анализ и интерпретация на данните от направени проучвания в клиничната практика.

Логично, от направения литературен обзор се извежда целта на проучването да се проучат функционалните, морфологичните и имунологичните характеристики на щитовидната жлеза при здрави бременни жени и да се изработят популационно-специфични референтни интервали на TSH и fT4 за различните етапи на бременността.

5. Методика на изследването

Методиката на проучването е представена изчерпателно и позволява постигане на целта и изпълнението на 4 ясно формулирани задачи в дисертационния труд. Използваните методи са подбрани детайлно и адекватно. Определени са обекта и единиците на наблюдение.

Клиничния материал включва три групи по 120 бременни жени от всеки един триместър на бременността над 18 г. Всички участници са подбрани с помощта на предварително разработени за целите на проучването анкетни карти, анамнеза, клиничен преглед от ендокринолог, ехографска оценка на щитовидната жлеза и лабораторни изследвания. Критериите за подбор са съобразени с общоприетите препоръки на Международната федерация по клинична химия (IFCC) и Института по клинични и лабораторни стандарти (CLSI).

Използваните клинично-лабораторни методи са с висока аналитична надеждност. С детайлно описание на аналитичната методология. Достоверността на резултатите е гарантирана от използването на съвременни статистически анализи.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд „Проучване на тиреоидната функция при здрави бременни жени от Пловдивска област и изработване на популационно-специфични референтни граници на тиреостимулиращ хормон за всеки триместър от бременността“ е добре планирано, разработено и осъществено проспективно научно проучване. Написан е на 114 стандартни страници и съдържа 14 таблици, 11 хистограми и 6 фигури. Научното проучване е структурирано както следва: въведение – 2 страници, литературен обзор – 30 страници, цел и задачи - 1 страници, материал и методи – 10 страници, резултати – 24 страници, обсъждане – 8 страници, изводи – 1 страници, приноси – 2 страници; приложения – 6 страници, заключение – 1 страница, библиография - 21 страници.

Въведението очертава значимостта на изследвания проблем. Критичния анализ на литературните данни дава възможност на докторанта да формулира правилно целта на проучването и да обоснове отделните задачи за осъществяването и.

Целта на дисертационния труд е ясно формулирана и постигната. Задачите за изпълнение са конкретни и следват поставената цел.

Подробно са описани резултатите от поставените задачи, нагледно представени с таблици и фигури, които подчертават значимостта на извършеното изследване. В раздел обсъждане личат уменията на докторанта да тълкува получените резултати със собствени обосновани разсъждения и съпоставка с данните от международната литература.

Изводите са правилно аргументирани и съответстват на поставената цел и изпълнените задачи. Те синтезират анализа на данните от обзора и собственото проучване.

7. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Приносите са с оригинален, научно-приложен и потвърдителен характер, които обективно отразяват значимостта на получените резултати в научен план и приложимостта им реалната клинична практика.

Приносите с оригинален характер доказват, че:

За първи път у нас в Пловдивска област е осъществено проспективно проучване предоставящо ценни данни за физиологичните промени в щитовидната жлеза по време на бременност при жени от нашата популация.

За първи път у нас в Пловдивска област е осъществено проспективно проучване и анализ на серумните концентрации на TSH и fT4 при здрави бременни с негативни титри на тиреоидни антитела в I-ви, II-ри и III-ти триместър на бременността.

За първи път у нас в Пловдивска област е осъществено проспективно проучване и анализ на промените в концентрациите TSH и fT4 при здрави бременни с негативни титри на тиреоидни антитела в I-ви, II-ри и III-ти триместър на бременността.

За първи път у нас в Пловдивска област са изработени популационно-специфичен референтен интервали за стойностите на TSH и fT4 за I-ви, II-ри и III-ти триместър на бременността при здрави бременни жени.

Приносите с научно-приложен и потвърдителен характер са:

Анализирана е значителна по обем литература по темата, потвърждаваща актуалността на проблема и доказваща необходимостта от изграждането и прилагането на популационно- специфични референтни интервали за TSH и fT4 за всеки триместър от бременността.

Анализирана е информативната стойност и диагностичните възможности на популационно-специфични референтни интервали за TSH и fT4 при гестационната оценка на тиреоидната функция.

Потвърждават се становището, че изготвянето и прилагането на триместър специфични интервали за TSH и fT4 би могло да спомогне за:

- Понижаване на риска от неправилна интерпретация на лабораторните резултати и нередко хипердиагностика на тиреоидна дисфункция, която от своя страна е свързана със значителни рискове за бременността и плода.

- Коректна оценка на състоянията на хипо- или хипертиреоидизъм, която е от първостепенна важност за недопускане на усложнения на бременността.

- Ограничаване на приложението на фиксирани референтни стойности на TSH за всеки тримесър от бременността предложени в консенсусните становища на някои авторитетни тиреоидни организации чийто основен недостатък е свръхдиагностиката на тиреоидната недостатъчност.

Получените резултати могат да послужат като информационна база за оптимизиране на диагностичния процес при щитовидна дисфункция.

8. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Във връзка с дисертационния труд д-р Боян Делев представя 3 публикации като първи автор, реферирани и индексирани в Scopus и Web of Science, 2 участия в научни форуми и 1 участие в научно-изследователски проекти, което изпълнява минималните национални изисквания от ЗРАСРБ и количествените критерии заложи в ПАР в МУ-Пловдив.

9. Лично участие на докторанта

В предложения дисертационен труд, докторанта има изцяло лично участие и всички дадени заключения, приноси и получени резултати са негова лична заслуга.

10. Автореферат

Авторефератът е разработен по стандартизиран начин. Следва логичното изложение на дисертационния труд, представени са целта и задачите, методологията на изследването, както и значимите резултати и изводи. Без допълнителни забележки по отношение на структурата и съдържанието.

11. Критични забележки и препоръки

Докторантът се е съобразил с препоръките направени в по-ранните етапи на разработване на дисертационния труд.

Препоръчително е резултатите да бъдат популяризирани, за да достигнат до целевата група, която е и обект на този труд. Би било добре в бъдещата си работа авторът да обърне по-сериозно внимание на публикационната си дейност в специализирани периодични издания, индексирани в международни библиографски бази данни и да участва по-активно в международни, национални и дори регионални научни форуми.

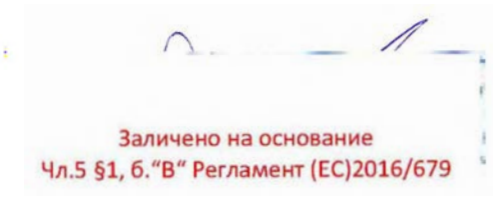
ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд *съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката* и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника на МУ - Пловдив. Представените материали и

дисертационни резултати **напълно** съответстват на специфичните изисквания, приети във връзка с Правилника на МУ – Пловдив за приложение на ЗРАСРБ.

Дисертационният труд показва, че докторантът д-р Боян Николаев Делев **притежава** задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност Клинична лаборатория, като **демонстрира** качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и **предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен ‘доктор’** на д-р Боян Николаев Делев в докторска програма по Клинична лаборатория.

Заличено на основание
Чл.5 §1, б. "В" Регламент (ЕС)2016/679

05.03.2024 г

гр. Пловдив

Рецензент: доц. д-р Митко Митков, дм.

